

Munca în condiții de securitate pe acoperișuri

Activitățile efectuate pe acoperișuri pot fi periculoase, și de aceea este esențial să li se aplice standarde ridicate de securitate în muncă, indiferent de durata acestor activități. Prezenta fișă informativă cuprinde recomandări legate de aspectele fundamentale referitoare la munca în condiții de securitate pe acoperișuri, fără a se putea însă constitui într-un ghid detaliat. În cazul în care simțiți nevoia de a obține consultanță suplimentară, vă recomandăm să contactați autoritatea competentă de inspecție sau alte instituții relevante din țara Dvs., înaintea începerii lucrului.

Măsuri de prevenire în munca pe acoperișuri

Lucrarea este necesară?

Cea mai bună metodă pentru a preveni o cădere de pe acoperiș sau prin acoperiș este aceea de a evita urcarea pe acesta. În cazul în care este necesar să se efectueze o anumită lucrare, trebuie să ne întrebăm dacă aceasta nu poate fi executată fără a fi necesar urcarea pe acoperiș, iar în cazul unui răspuns negativ la respectiva întrebare, să studiem modalitatea prin care durata lucrului pe acoperiș poate fi redusă. De exemplu, poate fi posibil ca secțiuni de acoperiș să fie parțial asamblate la sol, în scopul reducerii la minim a duratei de lucru la înălțime.

Înainte de începerea lucrărilor

Înainte de începerea lucrărilor, trebuie efectuată o evaluare a riscurilor asociate tuturor lucrărilor executate pe acoperiș. Trebuie asigurate echipamentele necesare și implementate măsurile de prevenire și sisteme de lucru adecvate, iar lucrătorilor trebuie să li se facă instruirea corespunzătoare și să li se dea dispoziții clare. Toate activitățile care se desfășoară pe acoperiș, inclusiv cele de scurtă durată (respectiv cele a căror durată este mai curând de ordinul minutelor decât al orelor), trebuie planificate cu grijă, pentru a reduce la minim riscurile pentru lucrători.

Prevenirea căderii de la înălțime

Acolo unde există riscul de cădere de la înălțime, în timpul lucrului pe acoperiș sau în timpul accesului pe și de pe acesta, trebuie adoptate măsuri corespunzătoare de prevenire. Înainte de a se curge la măsurile de protecție individuală, trebuie adoptate măsuri colective de protecție împotriva riscurilor de cădere de la înălțime, bazate pe rezultatele evaluării riscurilor. Orice mijloc de protecție prevăzut în scopul prevenirii căderii de la înălțime (cum ar fi o balustradă) trebuie să fie îndeajuns de rezistent pentru a preveni sau opri căderile și a împiedica accidentarea lucrătorilor.

Măsurile de prevenire a căderii trebuie să fie luate înainte de începerea lucrului la înălțime și menținute până la sfârșitul respectivelor lucrări. În cursul lucrului pe acoperiș trebuie luate în considerare efectele condițiilor meteorologice, întrucât apariția gheții, a umezelii sau vântului pot mări semnificativ riscul de cădere a persoanelor sau materialelor.

Căderea materialelor

Căderea de la înălțime a materialelor poate provoca accidente mortale. De aceea, de pe un acoperiș nu trebuie aruncat nimic. Adoptați următoarele măsuri:

- utilizați jgheaburi-tobogan închise pentru evacuarea deșeurilor, sau coborâți materialul cu ajutorul unor mijloace de ridicat;
- nu lăsați să se acumuleze material care ar putea să cadă de la înălțime;
- preveniți accesul persoanelor în zonele periculoase de sub sau de lângă lucrările ce se desfășoară pe acoperișuri;
- utilizați plase de reținere a sfărâmurilor, căi pietonale acoperite sau alte măsuri similare de prevenire a vătămărilor cauzate de căderea materialelor;
- acolo unde este posibil, evitați aducerea unor obiecte de mari dimensiuni și greutate pe acoperișuri;
- asigurați-vă că toate materialele sunt corect stocate, în special pe timp de vânt.

Instruire

Pentru a munci în condiții de securitate, lucrătorii implicați în activități desfășurate pe acoperișuri trebuie să dispună de cunoștințe, calificare și experiență corespunzătoare. Lucrătorii trebuie instruiți pentru a recunoaște riscurile, a înțelege sistemele adecvate de lucru și a dobândi competența și deprinderile cerute de executarea respectivelor lucrări, cum ar fi montarea balustradelor, operarea unei platforme mobile de acces, instalarea și utilizarea sistemelor complexe de oprire a căderilor de la înălțime (centuri de siguranță complexe și componente specifice).

Tipuri de acoperișuri

Acoperișuri plate

Lucrul pe acoperișurile plate implică riscuri ridicate. Persoanele pot cădea:

- de pe marginea unui acoperiș a cărui execuție s-a încheiat;
- de pe o margine a unei porțiuni aflate în lucru;
- prin deschideri, rosturi sau luminatoare fragile de acoperiș.

În cursul lucrului pe acoperișuri plate, acolo unde există riscul căderii de la înălțime, este necesară adoptarea de măsuri de prevenire. La marginea acoperișului, în dreptul deschiderilor și punctelor de acces pe acoperiș, precum și în locurile unde există luminatoare fragile de acoperiș, pot fi necesare măsuri de protecție.

Acoperișuri înclinate

De pe acoperișurile înclinate, persoanele pot cădea:

- de pe streșini;
- prin alunecarea de pe acoperiș și apoi peste streășină;
- prin acoperiș, către interior;
- pe la zidurile de fronton.

Balustradele trebuie să fie suficient de rezistente pentru a reține persoanele aflate în cădere. Cu cât panta este mai lungă și înclinarea este mai pronunțată, cu atât balustrada trebuie să fie mai rezistentă. Platformele de lucru acționate mecanic pot să se constituie în locuri de muncă în condiții de securitate, ca alternativă la lucrul efectuat direct pe acoperiș. Acestea își pot dovedi utilitatea mai ales pentru lucrările de scurtă durată și în timpul demolărilor, acolo unde în planul acoperișului se creează întrepreri.

Trebuie asigurate atât căi de acces și evacuare, cât și locuri de muncă în condiții de securitate. Întrucât nu se poate păși în condiții de securitate peste plăcile de ardez și țigle, poate fi necesară amplasarea de scări de acoperiș sau alt echipament similar.

Acoperișuri fragile

Materialele fragile sunt acelea care nu pot rezista la greutatea unei persoane și a oricăror încărcări care li se aplică. Multe ansambluri de acoperiș sunt, sau pot deveni, fragile. Azbocimentul, fibra de sticlă și, în general, materialele plastice, pot deveni fragile prin îmbătrânire, în timp ce foile de tablă pot rugini. Pe acoperișurile incorect reparate, este posibil ca tablele să nu fie fixate în mod corespunzător. Acoperișurile pot avea zone fragile care nu sunt imediat identificabile (cum sunt luminatoarele), sau pot fi temporar fragile, în special în cursul lucrărilor de construcție.

Un acoperiș fragil nu este un loc de muncă sigur și nu trebuie permis accesul la acesta fără aplicarea unor măsuri de prevenire corespunzătoare.

Acoperișuri industriale

Lucrul pe acoperișuri industriale, cu deschideri mari, prezintă riscuri de cădere:

- de pe marginea acoperișului;
- prin goluri rămase libere în acoperișul parțial executat;
- prin panourile de căptușire;
- pe la rosturi, acolo unde acestea nu pot fi evitate sau protejate;
- de pe șarpantă, cum ar fi atunci când se depășește capacitatea portantă a învelitorii;
- prin luminatoare sau învelitori fragile ori fixate provizoriu.

O bună planificare poate reduce în mod semnificativ riscurile asociate activităților de realizare a acoperișurilor industriale. În acest sens, elementele cheie sunt:

- Reducerea necesității de deplasare a lucrătorilor pe acoperiș, prin:
 - utilizarea platformelor de încărcare;
 - asigurarea aprovizionării, la timpul și locul potrivit, a tablelor corespunzătoare, pe măsura necesităților de montaj;
 - amenajarea unor puncte de acces amplasate convenabil în raport cu poziția de lucru.
- Reducerea la minim a posibilității căderilor de la înălțime, fiind preferabil să asigurați locuri de muncă în condiții de securitate, mai curând decât să vă bazați pe echipamentul de oprire a căderilor de la înălțime.

Lucrul pe acoperișuri existente

Acest tip de activitate include inspectarea, întreținerea și curățarea, precum și renovarea, decopertarea și demontarea. În activitățile de inspectare și curățare sunt adesea implicați nespecialiști, cum sunt personalul de curățenie, de pază sau de administrație. Astfel de activități nu trebuie desfășurate fără realizarea unei evaluări adecvate a riscurilor, urmată de planificare, măsuri de prevenire și supraveghere corespunzătoare a acestora.

Planificarea activității pe acoperișuri vechi

Activitatea pe acoperișurile vechi necesită o planificare riguroasă, întrucât este necesar:

- să se identifice părțile fragile ale acoperișului;
- să se identifice măsurile de prevenire;
- să se țină legătura cu clientul (acolo unde acest lucru este necesar);
- să se efectueze, în unele cazuri, o verificare a structurii construcției; și, în toate cazurile
- să se efectueze o evaluare a riscurilor.

Atunci când planificați repararea, renovarea sau demontarea unor acoperișuri, luați în considerare modul în care materialul de

acoperire va fi îndepărtat de pe acoperiș și depozitat. În timpul procesului de demontare sunt necesare mijloace de protecție împotriva căderii de la înălțime a lucrătorilor. Este esențial să se adopte un sistem de lucru sigur la demolarea sau demontarea acoperișurilor și a materialelor din componența acestora.

Consultări

Consultarea angajaților constituie o cerință. Utilizarea cunoștințelor acestora contribuie la identificarea pericolelor și implementarea soluțiilor. Angajații trebuie consultați în legătură cu măsurile privind securitatea și sănătatea în muncă, precum și înainte de introducerea unor noi tehnologii sau produse. Această consultare contribuie la asigurarea implicării lucrătorilor atât în procedurile privind securitatea și sănătatea în muncă, precum și în îmbunătățirea acestora.

Legislație

Principalele directive UE referitoare la lucrul pe acoperiș sunt:

- Directiva Consiliului 89/391/EEC din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă;
- Directiva Consiliului 92/57/EEC din 24 iunie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate care se aplică pe șantierele temporare sau mobile;
- Directiva 2001/45/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001, care aduce amendamente Directivei Consiliului 89/655/EEC, privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor tehnice la locul de muncă.

Directivele europene stabilesc standarde minime pentru securitatea și sănătatea în muncă, și sunt transpuse în legislația națională a tuturor Statelor Membre. Legislația națională poate să prevadă și standarde mai ridicate, astfel încât este necesar să consultați autoritățile competente din țara Dvs. în această privință.

Prin amabilitatea OPPBTP, Franța

Alte informații

Prezenta fișă informativă a fost întocmită pentru sprijinirea Săptămânii Europene 2004 pentru Securitate și Sănătate în Muncă. Pe site-ul <http://ew2004.osha.eu.int> sunt disponibile și alte fișe informative din această serie precum și mai multe informații privind sectorul construcțiilor. Această serie este actualizată în mod continuu. Informații în legătură cu legislația UE privind securitatea și sănătatea în muncă pot fi găsite la adresa <http://europe.osha.eu.int/legislation/>.

Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao, Spania
Tel. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83
information@osha.eu.int